

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Magyarországon: Félévre 6 kor. Negyedévre 8 kor. — ill.
Külföldön: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:

Dr. Varga Lajos Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Piacz-utca 9. Telefon 412

Debrecen mint közgazdasági gócpont.

Debrecen, 1906. aug. 25.

Debrecen város addig, amig hírehamva sem volt a vasutnak: egy nagy kereskedelmi központ volt nyugat és kelet, észak és dél között. A mai gyér turistaszzerű idegen forgalom helyett akkor találkozója volt városunk a szélrózsa minden irányából összeverődött vevő és eladó közönségnek. Azt lehet mondani, hogy Debrecen piacát kereste fel fél Magyarország kalmár népe. Hogy ez a nagy személy és áruforgalom mily rengeteg pénzt hozott Debrecenbe: azt azok az öregek tudják csak, akik ha tűnődve a multakon látják, mert látniok kell a mai szegénységet és nem tudnak hova lenni ámulatukban, keresve a régi gazdag boldog, megelégedett Debrecen és ime látnak helyette olyan szegénységet, aminőről azelőtt fogalmuk sem lehetett.

Aki azt állítaná, hogy Debrecen viszonyainak ezt a kedvezőtlen változását, ezt a hihetetlen gazdasági hanyatlást a legmodernebb közlekedési eszköznek, a vasúthálózatnak nagyszabású, intézményszerű felvirágzása idézte volna elő: az valótlant állítana. Hiszen a va-

sut a mennyire alkalmas a meglévő gazdasági forgalomnak más irányba terelésére: ép úgy alkalmas arra is, hogy a meglévő nagyforgalmi helyekre, mint a minő Debrecen volt: a forgalmat oda terelje.

Nem az intézményben a vasutban kell keresni tehát — együgyű észszel — a hibát és a bajnak gyökerét, hanem ha őszinték akarunk lenni és ott keressük a bajnak kuforrását a hol kell, t. i. saját mulasztásunkban, nem törődésünkben, a már-már híressé vált debreceni közönyben: akkor már felismertük a bajt és meg lesz a lehetőség arra, hogy rajta erős elhatározással, lankadatlan céltudatos munkával segíthessünk.

Debrecen városnak részben történelmi multjánál, részben a magyar közművelődés ügyében betöltött roppant széleskörű szerepénél, és ezeken kívül még földrajzi fekvésénél fogva ma is igen nagy közgazdasági hivatása van. E közgazdasági hivatás abban áll, hogy északkeleti Magyarország, a Nagy Magyar alföld és az erdélyi részek között majdnem geometrikus középponton állva: legyen valóságos közgazdasági, kereskedelmi középpont is, mely nemcsak hazánkban említett részéről, hanem az orosz és osztrák Lengyelország felől az

Adria és az Alduna felé, és viszont irányuló személy és áruforgalomnak irányítója és közvetítője.

Annak, hogy Debrecen város magát a kereskedelemnek egy ily hatalmas emeltyűjévé kinőhesse, és hogy ezáltal a magyar kereskedelemben régen betöltött szerepét ismét betölthesse, az elvesztett régi pozíciót újra elfoglalhatta: jóformán minden előfeltételei megvannak, együtt vannak, azokat csak kiaknázni, és amennyiben ferdeségeket látunk: ezeket elsimítani, az itt-ott mutatkozó hiányokat pedig pótolni kell.

E nagyfontosságú feltételeknek legelsője: a közlekedési eszközök, és ennek legfontosabbja: a vasut.

Ha csak egy pillantást vetünk is vasuti térképünkre, rögtön be kell látnunk, hogy Debrecen az északi és déli, keleti nyugati irányu vonalaknak utjába, szinte metszőpontjába esik. És mégis azt kell mondanunk, hogy csak két irányban: Budapest és Máramarossziget felé közlekedhetünk kapun, — minden más irányban pedig csak ablakokon keresztül. Az előbbi két irányban személy és teherforgalmunk egyenes és közvetlen, ellenben akár az erdélyi részekbe, akár Szeged és Temesvár tehát az Alduna felé, — akár északnak: Miskolc-Kassa, Sátoraljaújhely és határszéli vonalakon

Lenke eljegyzése.

A tisztú kaszinó estélyén Baróthy főhadnagy, aki még új ember volt azon a vidéken, s akinak az érkezését mesés hírek előzték meg, kapcsolatban holmi szászokkal, így szólott a mellette álló kadéthoz:

— Te kadét, ha ennek a gyönyörű kis leánynak nincs még komoly udvarlója, féltől mulva a feleségem lesz.

A gyönyörű kis leány másnap álmódva ült a szobájában. Igazán gyönyörű volt. Ismerősei Vajaskenyér kisasszonynak hívták, mert szerintük olyan jó volt, hogy már jobb nem is lehetett volna, s az asszonyi tökéletesség minden vonása megvolt benne: még az akarat hiánya is. Ahol megjelent leányos üdésében esillogó nedves szemével és azzal a bájos elfogódottsággal, amelyet sohasem tudott egészen leküsdeni, egyszerre feléje fordult minden szem és minden ajkon valami meleg, becses mosoly villant át. A társaság kényeztetett kedvelte volt.

Mindezeknél fogva természetes tehát, hogy Lenke kisasszony abban a nagyjelentőségű pillanatban bájos savarral mondott igent, föltételezve természetesen a kedves

papa és kedves mama beleegyezésétől. Csak egyet kötött ki a bájos gyermek, hogy az eljegyzés egyelőre titokban maradjon, mert ő nagyon szégyelné magát, ha megtudná, hogy menyasszony. Meg kell előbb szoknia ezt a gondolatot. Hogy e titkolódzásnak mi a valódi indoka, azt nem tartotta szükségesnek a vőlegénye orrára kötni.

A helyzet sokáig változatlan volt. A vőlegény vérmes reménnyel várta a kinevezést s az ezzel járó boldogságot. Amikor azonban a várakozás kezdett hosszúra nyulni s a kinevezés még egyre késett, Lenke kisasszony jónak látott megköszönni egy további lépést. Megható levelet diktált a papjának a püspök nagybácsihoz, (mert egy megyés püspöknek egyetlen jól nevelt leány asztaláról sem szabad hiányoznia) az ő kedves kis leánya boldogságának érdekében. A püspök bácsit lenke mélyéig meghatotta a levél kerestlenségében is oly tökéletes stílusa, amely a filozófus öreg ur előtt az emberi ítéletek elhamarkodottságának volt újabb bizonyítéka. Vádolta magát, hogy olyan kevés sütnivalót tételezett föl eddig kedves öccsében, aki pedig e levélben körültekintő böles megfontolással, elméjének csodálatos mélységéről adott bizonyosságot. A kedves kis

húg pársepe fölölegesen tartotta a szokásos „diktandó” szóval jelezni a levél eredetét.

De bármennyire meg volt is hatva az öreg ur, egyideig semmi tanujelét sem adta ennek a meghatottságnak. Az unokaöccs s még inkább kedves leánya kezdtek kételkedni a levél várt eredménye felől. A kinevezés egyre később és egyre türelmetlenebbé lett a szép leány. Természetes, hogy ezt a türelmetlenséget nem árulta el vőlegénye előtt, de annál többet szenvedett miatta az apja.

A tegnapi estély, s ama Krózus hírében álló főhadnagy odavetett, s Vajaskenyér kisasszony által röptében fölkapott szava, végre dűlőre vitte a dolgokat. A gyönyörű gyermek rövid tanácskozás után egyszerűen eljette eddigi vőlegényét, mint ahogy elejti az ember a legkedvesebb tervét is, ha egy még kedvesebb akad. Bement az apja dolgozószobájába s leült az íróasztal mellé.

— Papuskám, egy levelet fogsz írni.
— Kinek?
— Ne légy olyan kíváncsi, majd megtudod.
— Ez igazán nagy szerű, — duzzogott a jólnevelt papa. — levelet írok és azt sem tudom, hogy kinek.

Ruhafestő és tisztító

Frabéczy Antal
Debrecen, Széchenyi-u., 42.
gőz- és motor-tízem.

pláne Ruttká felé egyáltalán nincs direct közlekedésünk. Sőt azt mondhatjuk, hogy a gyakori átszállásokkal kapcsolatos, — néha egy ugyanazon helyen órákig tartó kényszerű várakozás miatt oly sok, sokszor annyi idő telik, amennyit tényleg vonaton sem töltünk. Hogy mennyi idő lesz így teljesen haszontalanul elpocsékolva és hogy mily nagy a nemzetgazdasági kár e miatt: azt kiszámítani sem lehet. De ezen felül maga az átszállás egyik vonatról a másikra, kánikulai hőségben avagy téli hidegben, esetleg kis gyermekekkel, podgyászszal, — esős szeles időben mind oly körülmények, amelyek még várakozás nélkül is félelmetessé teszik az utazást, holott abban — más megfelelő rendszer mellett — valóságos kedvtelést és nemes szórakozást találna még az is, a kit üzleti gondjai kényszerítenek az utazásra.

E bajokon könnyen lehetne egyszerűen egy a mondott irányokba közlekedő, — átkapcsolandó közvetlen kocsinak, — de nem kettő, hanem minden esetre 4 tengelyes kocsinak — beállításával segíteni. Ez ellen nem lehet érvül felhozni azt, hogy ily közvetlen kocsijárat nem fizeti ki magát, mert nem volna kellő számu utas. Mert ezt az okoskodást visszafordítjuk és azt mondjuk: azért nincs megfelelő számu utas, mert nincs közvetlen összeköttetés.

Azonban mindezeknél sokkal fontosabb az, hogy északkeleti Magyarországnak határán öt helyen tört be a magyar vasut Ausztriai területre: u. m. Tarnow, Przemysl, Sambor, Stryj és Stanislaw irányában. E tekintetben követjük a honfoglaló ősök példáját, mégis azzal a különbséggel, hogy míg az ősök lóháton nyargalászva ellenség képen zsákmányolni jártak: az utókor a civilizáció eszközeivel barátságos gazdasági kapcsolatokat keres. Ezeket a külfölddel már létesült kapcsolatokat

kellene Debrecennek magához ragadni és közvetíteni az alföld, az alduna, Erdély és az Adria felé. A — lehetőség meg van hozzá: a Tarnow felől induló forgalom Sátoralja-Ujhelyben csatlakoznék a Przemysl felől jövőhöz a Stryj felől jövő Samborival Csapnál találkoznék s az ily módon Ujhely és Csapnál már erősen megduzzadt forgalom Szerencs, illetőleg Kisvárdán, Nyiregyházaán át érkeznek hozzánk, itt egyesülnének a Stanislaw felől beözönlővel. És ha ily módon megadjuk a módját annak, hogy északi és északkeleti Magyarországnak, valamint az itt elterülő belföldnek személy és áruforgalma ebben az irányban találjon rövidebb utat az Adriához, az Aldunához és Erdélyhez: kétszer kettő négy bizonyosságával következik: hogy viszont az említett öt külföldi utirány felé az Adriáról, az Alduna mellékéről, Erdélyből, a nagy Alföldről igyekvő személy és áruforgalom sem fog nyugatra kerülni, sem Budapestnek, sem Szolnok-Hatvannak, hanem keresni fogja az egyenes utat, mert az egyenes ut mindig a legrövidebb és a vasuti tarifa szempontjából pedig a legolcsóbb is.

Észak és délnek s kelet és nyugatnak személy és áruforgalmát ime központosítani lehet Debrecenben, mert az eszközök a megfelelő vasuti hálózat alakjában készen vannak. Legfeljebb Sátoraljujhely és Dombrád közti és a Derecske—B.ujfalui rövid területet kellene vasutal áthidalni, és a Debrecen—Füzesabonyi vasut személyforgalmi menetrendjét akként rendezni, hogy ezen a vonalon közvetlen várakozás nélküli csatlakozás történjék Ruttká felé és viszont. Ily vasuti politikával Debrecen egy még a régi „boldog“ időkét is felül haladó transito kereskedelemnek lenne gócpontjává, a melynek lehetősége a vidék óriási nyers termelő képességéből is következik.

Nyers terményeinknek óriási rak-

tárai keletkeznek, s a kereskedelem innen irányítaná nyers terményeinket kifelé észak, kelet s déli irányokban közvetlenül, az áru kereskedelem transito forgalma itt nyerne lebonyolítást, megfelelő vámpolitikával.

És mindennek megvalósításához csak az kell, hogy legalább Sátoralja-Ujhely, Csap és Nagyváradon át közvetlen személy és teherforgalmi vonatjáratokkal a személy és teherforgalom északról dél felé az egyenes utat követhesse, mely mint jelzém: legrövidebb és legolcsóbb.

Ily forgalmi politikával egyetlen vidéki városnak sem ártanánk, ellenben Debrecenre kiszámíthatatlan haszon hármoznék.

Hogy a Máv hálózata akként rendezesítettett, miszerint minden ut Budapestre vezetett: ezt lehetett indokolni azzal, hogy Magyarországnak világvárosias jellegű fővárosa ily módon és eszközökkel megteremtessék. De ma már, a mikor a vidékre és különösen Debrecenre ólmusulyként nehezedik ez a centralisatio, a mikor a vidéki városok épe miatt nem tarthattak s nem tarthatnak lépést a világszerte tapasztalható óriási közgazdasági fejlődéssel: valóban elérkezett a legfőbb ideje annak, hogy az országos közlekedési politikának módosításával vidéki gócpontok is keletkezzenek.

E gócpontok egyikének Debrecenben kell elhelyezkednie. Megvalósításának feltételei a vasuti összeköttetés és szekérközlekedésre alkalmas utalhálózatunk készen van. A kereskedelmi miniszteri székben pedig Kossuth Ferenc személyében oly férfit találunk, kinek nemcsak kiváló érzéke van a vidéki közgazdasági fejlődése és nagy vidék gócpontok teremtése által a magyar kereskedelem felvirágoztatása iránt, hanem ezenfelül Debrecen város iránt különös rokonszenvvel is viseltetik.

— Elég, ha én tudom, — szólott szeliden Vajaskenyér kisasszony, — különben te is meg fogod mindjárt tudni. Te csak ird azt, amit én mondom.

Azzal kényelmesen hátradőlt a székében lassan, minden szót megfontolva, toliba mondta a levelet:

„Tisztelt Uram! Bármilyen megtisztelő volt reánk nézve az ön házassági ajánlata s bármilyen nagy szerencsének tartottuk volna is, ha önt családunk tagjának tekinthetjük volna, apai szívem nem tudja elfojtani egyetlen leánya jövője iránt táplált aggodalmát. Amikor ön leányom kezét megkérte, nőmmel együtt abban a biztos reményben mondtunk igent, hogy Ön rövid idő múlva oly állást fog elnyerni, amely ön nemcsak egyéniségének kiváló előnyei, de helyzeténél fogva is méltóvá teszi arra, hogy leányom férje legyen. Sajnos, várakozásunk — engedje azt mondanom, — hosszú és türelmes várakozásunk hiábavalónak bizonyult. Ön több mint egy év óta tartja lekötve ígéretünk által leányomat, de a kilátásba helyezett kinevezés mindaddig nem valósult meg, s így nagy idő múlva alapos a kétségünk arra nézve, hogy meg sem fog valósulni. Apai kötelességem, hogy első sorban leányom érdekét tartsam szem előtt, s ilyenformán ígéretünk és az ő hajlama ellenére arra kell kérnem, tekintse a leányommal kötött s általunk mindaddig nyakban tartott eljegyzést meg nem történtnek.“

— Várj csak, majd átolvassom, így jól van. Most ird alá kérelek és küldd el.

A papa bátorzkodott néhány bágyadt ellenvetést tenni.

— De az Istenért, hát mit akarsz?

— Láthatod.

— Meggondoltad a dolgot?

— Hát szoktam én valamit tenni meg gondolatlanul? Te csak légy egészen nyugodt. Bíz rá a dolgot s hidd el, hogy senkise hivatottabb a sorsom vezetésére, mint én magam.

— De hát ennek a szegény fiúnak most egyszerűen csak ugy kiadod az utját?

— Sajnálom, nem tehetek másként. Ez a szegény fiu majd meg fog vigasztalódni és talál magának mást, aki hajlandó lesz tovább várni az ő állására, mint én. Azt hiszem, hogy már az is elég méltányos tőlem, hogy egy évig vártam.

— De mit szól hozzá az anyád?

— Az az ő dolga. Különbben pedig az én dolgaimba a mamának éppugy nincs beleszólása, mint neked.

— Nagyon kedves vagy!

— Tudok kedves is lenni, amikor akarok, de főlösképpen még kedves sem szoktam lenni. Különbben pedig ne tartóztass tovább papá, mert vendégünk van. Sárdy főhadnagy vár reám a szalonban már egynegyed óra óta, azt pedig beláthatod, hogy a mama társaságában tölteni egynegyed órát, az még az olyan békétű embernek is sok, mint amilyen Sárdy főhadnagy. A levelet pedig kérelek küldd el azonnal.

Az arca határozott volt, a hangja parancsoló, de ez csak a dolgozószoba ajtajáig tartott. Amikor a szalóba belépett, újra az elfogódott, szendetekintetű kisleány volt, amilyennek Sárdy főhadnaggyal együtt az egész világ ismerte. Olyan mesterileg tudta játszani szerepét, hogy a látogató azt hitte: ez a szép gyermek beszélni se mer és nem vette észre, hogy ez a szép gyermek rövid pár perc alatt olyan simán kivette belőle a Baróthy főhadnagy egész curriculum vitaejét, mintha vizsgálóbírónak született volna. És nagy csalódással tudta meg, hogy Baróthy főhadnagy vagyona is éppugy a holdban van, mint annyi más vagyon... Amint Sárdy eltávozott, rögtön visszament a papájához.

— Elküldted már a levelet?

— Amint kimentél, azonnal. Így parancsoltad.

— Nem, én csak kértelek, én nem szoktam parancsolni. — Majd gunyos mosollyal tette hozzá: — Hiszen jól tudod, hogy nekem akaratom sincs.

Az apja könnyű sóhajjal felelt:

— Igen, ezt én tudom legjobban. De fontosabb ennél egy másik levél, amit a pilanatban kaptam.

— Kitél?

— Olvassd csak el, majd meglátod s nagyon csodálkozom, ha azt nem mondanád, hogy aki egy esztendőig várakozik, az jól teszi néha, ha még vár hozzá egy napot.

A levelet a püspök bácsi írta, értesít-

Ennyi kedvező körülmény okos kihasználásától függ Debrecen jövő nagysága. Ha már az elődök mulasztása miatt Debrecen helyett Püspökladány lett az Erdély felé csatlakozó állomás, ha már ugyanazon mulasztás miatt elvesztette Debrecen az egész Szilágyságot és ha látjuk, hogy Nyíregyháza, Nagykároly Szatmár mily erőfeszítéssel igyekeznek magukhoz kapcsolni északi Magyarországot: mi sem maradhatunk tovább tétlenek!

Ébredjen Debrecen társadalma, ébredjenek kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági egyesületei, mozdítsanak meg minden követ, dolgozzanak Debrecennek mint a jövő nagy magyar közgazdasági gócpontnak jövője és ezáltal Debrecen felvirágoztatásának érdekében.

Dr. Varga Lajos.

Kossuth Ferenc utazása. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter péntek délután 2 órakor érkezett Karlsbadból Budapestre. Innét vasárnap, a hó 26-án Herkules-fürdőre utazik, ahova aznap este 6 órakor érkezik.

Munkások balesetbiztosítása. Régi házagot kíván pótolni Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, mikor a „munkások baleset elleni biztosításról” szóló törvényjavaslat tárgyalását tűzte ki sürgősen napirendre. — A törvényjavaslat előzetes letárgyalása szeptember harmadikán fog végbe menni a kereskedelemügyi minisztérium tanácskozó termében. A szaktanácskozáson a debreceni ipar és kereskedelmi kamara képviselőiben Szávay Gyula titkár fog megjelenni.

Apponyi Egerben. Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter szeptember 20-án a felsőmagyarországi vándortárlatoknak megnyitására Egerbe utazik. A fogadtatás részleteinek megállapítása végett a hó 29-én Egerben a város és megye részvételével értekezlet lesz, mely a megnyitási ünnepélyek programját véglegesen megállapítja.

vén kedves unokaöccsét, hogy ama bizonyos ügyben megtette a szükséges lépéseket és ama lépések eredményeként a kinevezés két nap múlva benne lesz a hivatalos lapban.

A leány egy percre elhalványodott, de csak egy percre. Aztán fölkapta a fejét és nyugodtan szólott oda az apjának.

— Most más fegyverhez kell nyulnom. Le kell vetnem egy pillanatra az álarcot, hogy megmutassam valakinek, mennyire tudok akarni, amikor kell.

— Mit akarsz tenni? — kérdezte az apja csodálkozva.

— Ez megint az én dolgom, — felelt a leány. — Te csak azt jegyezd meg, hogy a te leveledről nekem semmi tudomásom sem volt, amikor azt elküldted. De ezt jól jegyezd meg kérlek és el ne szöld magadat valahogy.

Tíz perc múlva kipirult arccal, kissé lihegve, mint akinek a gyors járástól elszorult a lélegzete, a volt vőlegénye szobájában állott.

— Lenke, hogyan jött maga ide? És éppen ezután a levél után.

A leány szeme megrebben pillanatra, aztán gyorsan, növekvő szenvedéllyel kezdett beszélni, s a szavak árja csak úgy suhogott ajkáról, mint az erdei patak hullámai.

— Épp amiatt a levél miatt kellett jönnöm. Az én béketűrősemnek és az én tehetlenségemnek is van határa. Elnéztem ed-

Az udvar Budapesten.

Főhivatalos jelentések szerint a magyar király közelebbről meglátogatja Magyarországot. Magyarország népe pedig hódolattal fogadja őfelségét, kinek magas személyéhez vajmi ritkán van szerencsénk. Pedig a magyar nemzet hihetetlen rajongással veszi körül királyát és annyira gondoskodik kényelméről és királyi személyét megillető fényről, pompáról, hogy bizonyára nem marad hátra más nemzetek mögött.

Loyalis hódolatunkat és ragaszkodásunkat nem kisebbíti az a tény, hogy azt az udvar soha sem honorálja. Ugy fogják fel a dolgot, hogy Magyarország a királyi háztartás terheit hordozni, a királyt, megillető fényről és pompáról gondoskodni minden ellenszolgáltatás, sőt elismerés nélkül is tartozik. Az ország pedig örvendjen, ha az udvarnak olykor eszébe jut a mozarhia másik állama is és ellátogat a budai várpalotába.

Ime most is eszükbe jutott Magyarország. Az udvar Budapestre készül. Az csak véletlen eset, hogy az ugyanakkor összeülő országgyűlés első sorban a delegáció tagjait fogja megválasztani. Azzal pedig tisztában van mindenki, hogy a delegáció mire való. Arra való, hogy megszavazza a közös költségek és hadügyek költségeit. Ez pedig azt jelenti, hogy Magyarországnak sok milliót kell áldozni osztrák érdekekért. A külügyi és hadügyi költségek tudvalevőleg Ausztria érdekében történnek, mert külügyi képviselőink és hadseregünk is teljesen osztrák.

Az udvar még sem éppen ok nélkül és nem is egészen véletlenül tisztel meg látogatásával, a minek mi rendkívül örvendünk. Hogyne örvendénénk. Hiszen bálók, udvari ebédek lesznek. Lesznek attasék, tábornokok, lakások. Budavára hangzani fog a lelkes örömtől és csilogni fog a fénytől mindaddig, míg a delegációk üléseznek és megszavazzák a milliókat. Aztán pedig mélységes csönd borul ismét a királyi várakra. Olyan mélységes csönd, amilyent sohasem várt és sohasem remélt a magyar nemzet.

Mert mást vártunk és mást reméltünk mindig. A keserű csalódások hosszú sorozata sem vette el a nemzet reményét. Hiszen abban a reményben fizeti a civilista felét, hogy az udvar szükségletei beszerzésénél a magyar ipart és kereskedést is figyelemre méltatja.

Abban a reményben restaurálták a budai királyi palotát, hogy annak olykor

lakója lesz a magyar király. És mikor annyi millió költséggel az európai hírű magyar parlament építették — bizonyára gondoltak arra is, hogy annak klasszikus szépségű tróntermét, 6 felébe megtekintés és talán azah lépi meg az alkotmányos Magyarországot alkotmányos uralkodója, hogy a magyar parlament épületében nyitja meg a magyar parlamentet.

Ezek a remények még mindig remények. Hanem azért a magyar nemzet hódolattal és szerettel várja királyát, akit fényes udvara kísér el Magyarországra. Még is megnyílnak a királyi lakóházak, a pazar termek a meg a delegációk üléseznek. Nem hiába fektették bele a milliókat, mert ize az udvar használja — pár hétig. Aztán megint állhat üresen és hirdetheti az idegeneknek a magyar nemzet lovagiaságát, a mely nagy büszkeséggel mutogatja a királyi lakot — üresen.

És a csalódások sohasem ábrándítják ki ezt a könnyen lelkesülő nemzetet. Remélni fog tovább. Hinni fogja továbbra is, hogy jogos vágyai teljesülni fognak. Kívánságait megfogják érteni. Hinni fog és türellemmel várja az időt, mikor a magyar király megosztja szeretetét népei között. Várakozni fog arra az időre, amikor a király átlépi a parlament küszöbét és ottthonának tekintí budapesti várpalotáját. A lovagias magyar nemzet arca örömtől sugárzik, mert ha az udvar jö, új reménye támasd, hogy hátha sok-sok ábrándja egykor valóra válik.

Hát csak várj és remélj nemzetem!

Egyház és iskola.

Értesítés. A debreceni tanítóképzőintézet gyakorló iskolájában a beiratások szeptember hó 1-én napján eszközöltetnek. A már előjegyzett növendékek az évi tandíjat (20 kor. 30 fill.) a főiskolai háznagyi hivatalban folyó hóban is befizethetik s az arról szóló nyugtával jelentkezzenek majd beíratásra. Az újonnan jelentkezők keresztlevéllel és himnizációs bizonylattal szüleik kíséretében jelenjenek meg a gyakorló-iskola tantermében. Az igazgatóság.

Az állami főreáliskolában a javító, felvételi és póvizsgálatok augusztus 30 és 31 napjain, a felvételek és beírások pedig szeptember 1, 3 és 4 napjain tartatnak meg. A felvételnél a kisebb tanulók az apa, vagy anya, vagy ezek megbízottja kíséretében kötelesek megjelenni; ugyanakkor a legutóbb kapott iskolai bizonyítványt, a születési anyakönyvi kivonatot és újraoltási bizonyítványt beadni, felvételi díj pedig 10 korona 70 fillért befizetni köteles minden tanuló. Az egész évi tandíj 48 korona. Ezt vagy félévenként októberben és februárban, vagy négy részletben október, december, február és április hónapok első napjain kell befizetni. Szegénysorsu, jeles előmeneteli tanulók tandíjmentességben részesülnek. Tandíjmentességért a folyamodványokat, melyekhez polgári hatóság (városi tanács, esetleg községi előjáróság) által kiállított szegénységi, illetőleg vagyontalansági bizonyítványt is kell mellékelni, az állami főreáliskola igazgatóságánál legkésőbb szeptember 15-ig lehet és kell benyújtani. Az állami főreáliskola igazgatósága.

Új polgári fiúiskola. Az Ábeles-féle fiuinternátus polgári fiúiskolával bővül, melynek I. II. és III. osztálya már f. é. szeptemberben megnyílik. Beiratásokat naponta 10—12 fogad el az igazgatóság (Nemzetőr-utca 3).

H I R E K.

Kossuth Lajos nevenapja.

Nemcsak Debrecenben, hanem az országban mindenütt s a merre csak magyar szív dobog: mindenütt meggyújtotta a magyar hazaszeretet Kossuth Lajos szent emlékezetének fátylóját, kegyelettel adózván a

dig, hogy úgy bántak velem, mint egy gyermekkel, akinek nincs akarata még véleménye sem. De betelt a pohár most, amidőn merő számításból akarták összetörni a szívemet. Megtudtam, hogy apa levelet irt magának és felbontotta az eljegyzést, mert nem skart tovább várni a maga állására. Éa pedig eljöttem, hogy megmondjam: az én szívemmel és szavammal nincs joga senkinek se dobáldozni. Az első eset életemben, hogy nekem is van akaratom, de ez legalább erős és hajthatatlan.

— Mit tettél, — szólott a férfi csodálkozva, — kompromittáltad magadat.

— Nem bánom, — felelt a leány szilajon. Mit törődöm vele. Most legalább nem választhatnak el bennünket egymástól. Mert én a tied akarok lenni és a tied leszek. És bármeddig kell is várnom, szívesen várok, mert tudom, hogy végre mégis a feleséged leszek.

A férfi lágyan, szelíden átölelte a felhevüléstől még mindig remegő leányt.

— Nem kell várnod semmit, mert a kinevezés már megjött.

A leány elmosolyodott, szelíd gyermekies mosolylyal, s fejét a vőlegénye vállára hajtva, halkán susogta inkább mint mondta:

— Pedig én vártam volna akár tíz évig is.

Katona Ernő.

nagynak, a halhatatlannak hervadhatalan honfiai érdemei előtt. Különösen most, amidőn a nemzeti közvélemény oly elemi erővel tette magáévá Kossuth Lajosnak Ausztriától való teljes függetlenítésünkre irányított politikáját, a mikor az általa elhíntett magvak immár hatalmas fává kezdenek nőni: most ünnepeljük csak igaz hazafiai együttérzéssel Kossuth Lajos nevenapját!

Debrecent azonban Kossuth Lajos dícsőítésében is tulszárnyalja a vidék. Majd minden hónapra esik egy-egy Kossuth szobor leleplezés a vidéken, nemesek városokban, hanem kisebb falvakban is. Debrecen város közgyűlése a születésnap százados évfordulója alkalmából 100 000 koronát megszavazott egy monumentális Kossuth szoborra, mely 10 év alatt évi 10 000 koronás hozzájárulással gyűjtetik össze. Most már — a társadalom adományaival együtt — legalább 60.000 korona együtt van, melyhez ha hozzá vesszük a város részéről még hátra levő 65 000 koronát s ezeknek az összegeknek időközi kamatait: mondhatjuk, hogy legalább 150 000 korona együtt lesz erre a magasztos célra.

Egy ily monumentális szobornak létesítése azonban sok, — nagyon sok időt igényel. Debrecenben pedig annyival többet, mert a Kossuth Lajos szobor felállítása előreláthatólag városrendezéssel is összekapcsolódik. Itt az ideje tehát annak, hogy a Kossuth Lajos szobor felállításának előkészületi munkálatai megkezdessenek, nem kell várni arra az időre, a míg pénz együtt lesz, mert előre látható, hogy a város rendezési munkálatok és a szobor pályázati feltételek összeállítása, a pályázat határideje, esetleg új pályázat és az elfogadott tervnek művészi megalkotása legalább 6 évi időt ugvis igényelnek, és mire ez az idő letelik: a pénz is együtt lesz.

Mint halljuk, e tárgyban a szeptemberi közgyűlésre indítvány fog beadatni.

Le a tisztí karddal!

Ha a hadnagyocska a szesztől és attól, hogy kard esőróg az oldalán, megittasodva békés polgáremberekkel összekaszabol, felzudul a sajtó, megbotránkozik a közönség s egyhangulag kiáltják: Le a tisztí karddal!

Legutóbb nálunk is volt ilyesmi. A honvédszárhadnagy a király születése napján alaposan bebábkettezte nekitámadt, minden ok nélkül belekötött egy fiatal kereskedőbe és kardot rántott ellene. Hogy az illető kereskedő súlyosabb sérüléseket nem szenvedett, azt csak annak köszönhetette, hogy kicsavarta a hadnagy kezéből a fel nem kötött kard hüvelyét s azzal úgy ahogy védekezni iparkodott. A hadnagy és a kereskedő ezután párbajt vívtak. A kereskedő szerencséjére pisztolypárbajt, mert a kardpárbajban a kardban utazó hadnagy okvetlenül megvágta volna.

Az ügy tehát a katonáék felfogása szerint korrekciós formák között nyert elintézés s ha tovább nem feszegetik, el is alszik. A hadnagy ur dorgatóriusot kap talán, át is helyezik valamely kellemesebb garnizonba — s aztán mindennek vége.

Komolyabb büntetés nem éri az ilyen vagdalkozó urakat, azt láttuk a kassai esetenél, amikor két közös hadnagy meggyilkolta a szerkesztője védelmére kelt beüszedőt.

Rövid egymásutánban már a harmadik ez a katonai botrány, Komoly elszomorító jelenség ez a gyakori botrány, nem lehet csak úgy könnyen elsiklani felettük. A katonaság és a polgárság között élles az ellentét.

Már bakatozás korokban beléjük oltják azt a szellemet, hogy a civilbagázst le kell

nézni. Ez a szellem tör ki aztán minden ilyen alkalommal belőlük s okozza ezeket a kinos botrányokat. A hadsereg rengeteg pénzt felemészítő szükséges rossz, amelyet véres verejtékekkel szerzett pénzzel a katonaság által annyira lenézett polgárság tart el. Ezen polgárság testi épségének érdekében, — ha már a maradi, gyűlölködő szellemet kiirtani nem lehet, — le kellene csatoltatni a tisztekkel szolgálaton kívül az oly szápen s hódítóan esőrtető kardot.

— Le a tisztí karddal!

— **Istentiszteletek.** Vasárnap a ref. templomokban a következő sorrendben tartanak az istentiszteletek: a Nagytemplomban Jánosi Zoltán lelkész, a Kistemplomban Szabó Zoltán segédlelkész, a Kossuth-utcai templomban Uray Sándor vallásbíró, az Ispóti templomban, Szele György lelkész, a Csapó-kerthben Kovács János népiszkolai felügyelő, a Homokkertben Miszty Mihály főiskolai szénior végzik az istentiszteleteket.

Az ág. ev. templomban vasárnap d. e. 10 órakor az istentiszteletet Hudák János segédlelkész végzi.

— **Piaci visszaélések.** A sok panasz, amely a közönség köréből felhangzott a piaci kufárok, a szedők és ujrakeladók ellen, végre eljutott a tekintetes tanácshoz is, s a tanács végzést hozott rá. E végzés kimondja, hogy külön szabályrendelet volna készítenő e visszaélések meggátolására, de addig is a rendőrség a jelenlegi, piaci szabályrendelet értelmében vessen gátat a piaci visszaéléseknek, amelyek miatt mesterségesen drágul minden élelmiszer. A rendőrségen fog mulni, ha a mostani, botrányos állapotoknak hamarosan véget nem vet.

— **Balassa Bálint temetése.** A középkor legkiválóbb magyar költőjének, Balassa Bálintnak négyszázévesztendőn túl nyugvó hamvait nagy országos ünnepség keretében augusztus 27-én helyezi el Liptóvármegye a Híbbéa levő ősi Balassa-sírboltba. Erre az ünnepségre a Csokonai-kör képviselőiben Géresi Kálmán elnök viszi a debreceni kosszort; a Petőfi társaság pedig Szávay Gyulát bízt meg azzal, hogy a társaság kosszortját a hamvakra helyezze, ugyanő vezeti, a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége küldötteit is.

— **Esküvő.** Pénzes Sándor hajdumegyei árvaszéki elnök leányának, Ilonkának ma esküdték örök hűséget Rác Lajos dr. a kereskedelmi és iparkamarai fogalmazó.

— **Hangverseny Egyeken.** Az egyeki izr. jótékony nőegylet minden tekintetben fényesen sikerült, táncosal egybekötött hangversenyt rendezett az óvoda fényesen föl-díszített összes termeiben. A hangverseny kimagaslóbb műsorszámait a következők voltak: Urbán József „A nőkről a nőknek” című felolvasással nyitotta meg az estélyt, amely mindvégig teljesen lekötötte a hallgatóság figyelmét. — Deutsch Juliska Egerből magyar népdalokat adott elő hegedűkísérettel, frenetikus hatással — Groszberg Rezsínke és Grosz Sándor „Egy baleset” című dialogban arattak tapso- kat — Magyar Gyula „Felolvasás a felolvasásról” című humoros dolgozatával aratott nem mindennapi és jól megérdemelt tapso- kat Urbán József cimbalom kísérettel magyar nótákat énekelt. Grosz Rezsínke ezután „Férjhez menjek?” című vig magánjelenetet adta elő közvetlenséggel. Generál Mariska 8 éves kis baba cimbalomját éka zárta be az est műsorát.

— **Elhunyt megyei napdíjas.** Hajdúvármegye központi járásának szorgalmas napdíjasa volt Váradi Béla. A fiatal alig 32 éves ember tüdővérszt kapott és meghalt. Holnap e hó 26 án fogják temetni Kigyó- utca 49. sz. a. lakásáról a Várad utcai temetőbe, az édes anyja mellé. A menyasszonya, aki ápolta — gondozta, siratja.

— **Elmaradtak az ősi szemlék.** Az öreg katonák közt nem kis örömet kelt a hír, hogy az idén elmaradnak az ellenőrzési szemlék. A honvédelmi miniszter értesítette Debrecen város és Hajdúvármegye törvényhatóságát, hogy a közös hadsereg nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi a közös hadgyimnázium ternek egyetértőleg hozott határozata folytán a honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi, valamint a népfelkelés időszaki jelentései a folyó évben nem tartandók meg.

— **Gyűjtés a magyar iskolahajóra.** A magyar iskolahajóra megindult a gyűjtés Debrecenben is. Az eszmének lelkes híve, Szotyori Nagy Sándor vezeti a gyűjtést. Az első napon mindjárt 112 korona gyűlt össze. A lelkes adakozók névsorában az első helyen szerepel Sesztina Jenő vaskereskedő 50 koronás adománya, azután dr. Szotyori Nagy Kálmán 20 korona, Mihalovits Jenő gyógyszerész 10, Rickl József, Bosznay és társa, Kontsek Gáza és dr. Czákó Zsigmond 5—5 koronás adományai következnek; 3 koronát adott dr. Hütter Károly és 2—2 koronát Mayer Jenő és Killer Ede. A gyűjtést a hazafias célra folytatják.

— **Kivándorlás Hajdúvármegyéből.** Az amerikai lész Hajdúvármegyében is veszedelmes méreteket öltött. Az idén már 186 utlevelet állítottak ki a vármegyeházaán Amerikába. E hó 16 ától a mai napig az alábbiak váltottak Amerikába szülő utlevelet: Sipos Mihály, Antal József egyeki, Grünwald Berta, Soós István, Rosenblüh József, Lefkovits Mihály és Goldstein Márton hajdúszoboszlói, Balassa (Bleyer) Endre balmazújvárosi, B. Tóviskes András és Sándor, Cserép Sándorné, Fedor Juliánna, Molnár Sándor bősörményi, Tóth Imre és Sándor György hajdudorogi lakosok.

— **Fölösmerték a titokzatos hullát.** A nagyerdei, rejtélyes hullát ma délelőtt Nagy Sándor nádudvari illetőségű, 24 éves kocsis, aki a Bikaszállóban szolgál, felösmerte a ruházattáról. Vallomása szerint a hulla, vagyis inkább csontváz, Katona Sándor nádudvari születésű, 21 éves legényé, aki a Bikában volt hetes. A katonasortól félt a szerencsétlen és azért bujdosott el. Lehetséges, hogy öngyilkosságot követett el.

— **Gyujtogatás boszúból.** Csak a minap történt, hogy a városhoz közel f kvő Budaházi tanyán lelketlen gyujtogatós lángba borították a termés nagy részét és most ismét ilyen esetről érkezett jelentés a csendőrséghez. Kőkényesi Endre debreceni határban fekvő tanyáján észrevette, hogy két parasztember feküdt az asztalokon és pipázgatva beszélgettek. Kőkényesi felszólította őket a távozásra. Ezek azonban csak az erélyesebb felhívásnak engedtek. Nemsokára a tanyán tűz ütött ki. A kitésségeit paraszttok boszúból felgyujtották a kazlakat, amelyek pár perc alatt lángba borultak; 643 kereszt buza esett a tűz áldozatává. A kár 5780 korona, amely a biztosításból valószínűleg megtérül.

Uzletemet

Egyház-tér 3. szám alá helyeztem át, az összes árukat mélyen leszállított áron árusítom ki. **Borsos Kata.**

Vendéglősök országos gyűlése.

A szeptember hó 11 és 12-én Miskolcon lezajló országos vendéglős kongresszus ünnepélyének programja a következő: szeptember hó 11-én (kedden) Budapestről indulás reggel 7 óra és 40 perckor a keleti pályaudvarról, Miskolcra érkezés 10 óra és 49 p. Fogadtatás. Elszállásolás. Déli 1 ó. étkezés a la carte a „Budapest” éttermében d. u. 3 ó. Az országos nyugdíjgyűlés IX. évi rendes közgyűlése a kereskedelmi és iparkamara közgyűlési termében. Este 8 órakor: Ismerkedési esély a „Grand Hotel Horváth” éttermében. Szeptember 12-én (szerdán): Reggel háromnegyed 8 órakor: Gyülekezés és reggeli a „Pannónia” kávéházban. Délután 9 órakor: A magyar vendéglősök országos szövetsége VI. évi rendes közgyűlése a kereskedelmi és iparkamara közgyűlési termében. Közgyűlés után villásreggeli Löffler Béla és Sass Károly éttermében. D. u. 2 órakor diszebed a „Korona” szálloda nagytermében. Délután 5 órakor: Kirándulás a diósgyőri váromokhoz. (Esetleg a vasgyárak megtekintése.) Este 8 órakor: Népünnepély és halvaesora a népkörben. 1906. szeptember hó 13-án és 14-én (csütörtök és péntek.) Kellő számú jelentkezők részvétele esetében társas kirándulás a Csorba-tóhoz a Tatrába. A kirándulás részletes programját, valamint a kirándulás részvételi költségeiről szóló értesítést külön fogják a jelentkezők kézhez kapni. A debreceni vendéglősök ipartársulatát az országos gyűlésen Hauer Bertalan elnök fogja képviselni.

— **Elűtötte a kerékpár.** Fülöp Rudolf gépgyárak ma a piac-utca 79. sz. ház előtt elűtötte Ganz Oszkár 10 éves fiút, aki szerencsére csak könnyű sérüléseket szenvedett. A kerékpáron nem volt csengő. A kihágási eljárást megindítják ellene.

— **Tolvajfogás a zsidogóban.** Ma reggel a zsidogóban gyanút keltett Csucs László rovott multu, ujfelhértói egyén, aki 5 párnát, selyemkendőt és más értékes tárgyakat árult. A rendőrségen bevallotta, hogy a holmija csupa lopott tárgy. A lopást az ujfelhértói határban követte el. A tanyát, ahol a betöréses lopást elkövette nem is ösméri. A hurokra került betörőt letartóztatták.

— **Az ünnepek és a korosmák.** Magyarbányai község képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén olyan határozatot hozott, hogy vásár- és ünnepnapokon a község valamennyi korosmája zárva tartandó. A képviselő a határozatot azzal a kéréssel terjesztette be ma a megyéhez, hogy a törvényhatóság ne csak jóváhagyja ezt az intézkedést, hanem írjon fel a törvényhozáshoz, hogy a törvény rendelje el az egész ország területén a korosmák ünnepnapokon zárva tartását.

— **Az öreg szolga jutalma.** A pénzügyi tisztviselői kuglizójában egy gömbölyű kis emberke szolgálja ki a vendégeket, már 25 esztendő óta: Kerek Lajos. A jó öreg híres a lassúságáról, de a becsületességéről és hűségéről is. A kuglizó tagjai pénteken szép meglepetésben részesítették az öreg szolgát 25 éves jubileuma alkalmából. Hutfiláz Kázmér alelnök szép beszédben talmácsolta a tagok jó kívánságát és átnyújtotta az öreg Kerek Lajosnak a tagok ajándékát több mint 100 koronát. A jubiléum könnyekig meghatott szavakkal mondott köszönetet a nem várt óvációért, míg a tagok zajosan ünnepelték a buzgó, derék öregot.

— **Elfogott tolvaj.** Pár hét előtt ismeretlen tettes ellopta Sarkadi József Miklós utca 85. sz. a lakó kocsis 50 korona értékű holmiját. A rendőrség a tolvajt Tagyi János 19 éves, vámospécsi születésű rovottmultu egyén személyében elfogta. Ma reggel a tolvajt, aki beismerő vallomást tett, átadták az ügyészségnek.

— **Hirtelen megőrült.** A homokkerti vasuti átjárón őrtálló rendőr előtt az este feltűnt a félig öltözött Szilágyi Gáborné ujföldi asszony. A szerencsétlen a hidon rohant át és folyton kiáltozta:

— Megölöm a két cudart! Megölöm.
— Kit akar megölni jó asszony? — kérdezte a rendőr.

— Mind a két leányomat! — kiáltotta vérbe forgó szemekkel.

Erre a rendőr a dühöngő asszonyt feltartóztatta és bekísérte. A szerencsétlen asszonyon, mint kiderült, pillanatnyi elmezavar tört ki. A kórházba szállították.

— **Felhívás.** A debreceni dalegyelet működő tagjai szíves figyelmét felhívom a f. hó 28-án kedden este fél 9 órakor a szokott helyen tartandó gyakorlati órára. Titkár.

— **Fekete gyász női nyakláncok függők és mellfűk Mentze áruházában a legszebbek Kossuth-utca 4. sz. 361—8.**

— **A gyümölcsösérés főszezonjában** nem lesz érdektelen a t. közönség figyelmét felhívni egy igen praktikus gyógyszerre, a Sztraka féle tanninosokoldóra, mely kitűnő hatásműködés ellen. Teljesen ártalmatlan összetételű, igen kellemes ízű, miért, is nemcsak felnőttek, de a legfiayásabb kis gyermekek is szívesen beveszik. Kapható minden gyógyszerárban, egy darab 40 fillér.

— **Papa, Mama, Baba, Mentze Kossuth-utca 4. szám. 361—33**

Pánszláv nőapostol.

Ha az ördög megkísérti Ádám utódait, még hagyján. Ambátor több bennük az energia, mint az Evákban, mégis kevésbé veszedelmesek, mint a szoknyás emberek. Mert az asszony nagy hatalom, megmondható rólok, hogy ők pecsételik meg nemcsak családok, de országok sorsát, ők intézői akárhányszor a világhistóriának. El sajátos erők privilégiuma a nőnek, akik többekévesebb élnek is vele, egyesek pedig visszaélnék.

Ezeket a gondolatokat válik ki belőlünk azok a hírek, amelyek a kákai pánszláv női apostol fanatikus dolgait mondják el. Tulzott ugyan az apostol jelszó, de a maga szűkebb patriájában mégis az apostol szerepét játssza Kepenyés Mihályné, aki a magyar föld kelős szívében, Szarvason Tótországról álmodozik. Abba a mániába esett, amiért már hasonló zsenerü elődjei többekévesebb megbolondultak a amiért számosan a nyakukat törték. Izgat a magyarság ellen, megfélekedve arról, hogy a magyar földön él és magyar levegő táplálja. Ha törvényhozóink bölösen követnék a dca folketinget és ujjebb szerepet adnának az igazságszolgáltatásban a mozyorófának, tudnók, miként lehetne holdkórságos álmutóbi kigyógyítani az ilyen futóbolondokat. Sajnos azonban, törvényeink e tekintetben még annyira hiányosak és nem szigorúak, hogy Kepenyésnék börtön, vagy tebodya helyett legtöbbször az utcán szaladgálnak és öltögetik nyelvéket a magyarságra. Ez előrebocsájtott soroknak pedig magyarázatul szolgáljanak az alábbiak:

Szarvasról a mult évben deputáció tisztelt Békésvármegye alispánjánál, kérve az ág. ev. egyháziózség és iskolaszék nevében Kákán elemi iskola felállítását. A deputációzás nem járt eredménytelenül, mert a kérelmezett iskolát felállították. Az iskola, természetesen Magyarországon lévén, a magyar nyelv terjesztésének szolgálatába állott. Ezt mindjárt az intézet megnyitásakor nem jó szemmel nézte az érdekelt községi iskola kör. Suttymban, kalap alatt békéltelkedtek is emiatt, a magyarság ellen való nyilt állásfoglalásra azonban senki sem érzett magában kellő bátorságot.

Amire nem akadt a férfiak sorában vállalkozó, azt a szerepet vállalja a vallási ra-

jongásban szenvedő Kepenyés Mihályné. A pánszláv eszméknek ez a fanatikus rajongója olyan agitációt kezdett, amelynek eredményeként a közelmultban a kákai iskola körnek harminc tagja memorandummal fordult a szarvasi ág. ev. egyház presbiteriumához, felpanaszolván azt a nagy sérelmet, hogy fiaiknak magyar nyelven kell tanulni még vallásukat is. Tehát az egyháztanács haldéktalanul gondoskodjék a vallásnak tót nyelven való oktatásáról, mert különben — és fenyegetőznek — megtagadják az adófizetést.

Ettől a fenyegetéstől azonban legkevésbé ijedtek meg az adresszált helyen. Ellenkezőleg a beadványt csak észrevételre sem érdemesítették és osupán ad akta intéztek el. Az egyháztanács hazafias eljárása nem szorul külön dicsőretre.

Am ezzel még nem fejeződött be az ügy. A vallásörjögő asszony nem tudott megnyugodni a kudarcba, hanem odahatott, hogy a kérvényezőket be is váltásák fenyegetéseiket. Hogy beváltják-e, az a jövő tika. Dehogy a kákai iskolakör hívei sorában élégületlenség észlelhető, az tagadhatatlan. S hogy ez a mozgólódás ad még dolgot a nyilvánosságnak is, az is bizonyos. Mindenesetre azonban helyénvaló volna, ha a nevezett körnek intelligens elemi felvilágosítanak a kör zuzolódo tagjait arról, hogy Szarvas Magyarországon van, ebben az országban pedig ezer év óta törvényes a magyar nyelv.

TAVIRATOK**Tóth János államtitkár.**

Budapest, augusztus 25. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Tóth János országgyűlési képviselőt, a képviselőház házelnökét, a függetlenségi párt alelnökét közoktatásügyi államtitkárrá nevezte ki.

Letartóztatott álhirlapíró.

Budapest, augusztus 25. Az utóbbi napokban sok szó esett a sajtó nevében zsaroló álhirlapírókról, akik zsarolással, csalással assák alá a sajtó tekintélyét. Ezen sőtét alakok közül a rendőrség ma letartóztatta Adorján Marcellt, aki Goldstein Dezső magánhivatalnokot akarta megsarolni. Goldstein szinteg kötélnek á lott és átadott 60 koronát. Utána azonban rendőrökért fu ott, akik letartóztatták és bekísérték a szélhámost.

Elzüllött gyermekek sorsa.

Budapest, augusztus 25. Boda Dezső főkapitány a cselédnyomoruság és prostitúció megrendszabályozása után a züllött csavargó gyermekekre vonatkozólag adott ki rendelkezést. A rendelet szigorúan figyelmezteti a kerületi rendőrkapitányokat, hogy a gyermekekkel nem bánjanak úgy, mint a megrögzött gonosztevőkkel, hanem vizsgálják meg, vajjon a család oka-e a gyermek elzüllésének.

Nagy razzia a fővárosban.

Budapest, augusztus 25. Ma hajnalban a fővárosi rendőrség nagyszabású razziat tartott. Az inspekeiós tisztviselőknél és legénységén kívül ugyszólván az összes kapitányok, fogalmazók, felügyelők, detektívek és az egész legénység részt vett. Kisebb csapatokba beosztva utcáról utcára minden kávéházat és mulató helyiséget végigjártak. Sok utcai leányt és foglalkozás nélküli férfít vittek be a kerületi kapitányságokra.

Roosevelt és a kubai helyzet.

New York, augusztus 25. Bell tábornok meglátogatta Roosewelta Osterbayban és a kubai helyzetről értekezett vele; azt vitatták meg, hogyan kellene eljárni abban az esetben, ha szükségesnek vélnék az Elgyesül. Allatok a beavatkozást.

Legjobb vetőgép a Melichár-féle páros soru „UNICUM-DRILL”

Kizárólagos raktár és képviselő **Bácher Sandornal** Bácher Rudolf ekegyár, Melichár Ferenc vetőgépgyár képviselője **Debrecen, Piac-utca 26. szám.** — **A nagy tözsde udvarában. 422-x-4**

Valparaiso pusztulása.

Páris, augusztus 25. Baimonde, Valparaiso város polgármestere a Matinnak küldött hivatalos sürgönyében a katasztrófáról a következőket írja: A várost számos tűzvész pusztította, amelyben több mint két ezer ember lelte halálát. A katasztrófa da cára a lakossága hangulata nem levert, a nyugalom helyreállt és hamarabb fogják a várost felépíteni mint Szan-Franciskót.

Törvénykezés.

Elítélt rendőrőrmester. Ez év elején történt, hogy Temesszentmiklóson a községi rendőrök vezek Jós zichfalvai parasztot, kit lopással gyanúsítottak, vallatás közben halálra kínozták. A vallatást Vida Pál őrmester vezette, akit ma a fehértemplomi törvényszék nyolc évi fegyházra ítél.

Közigazdaság.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József nagykereskedő jelentése.) A hivatásos szénák és szalmák nagy behozatala és élénk kereslet volt. Elada ott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 220-90, muhar 28-ig, alom szalma 150, zeupszalma 180, szecska 225, per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 260-280, préselt szalma 140-60, 50 kilogrammonként a józsefvárosi pályaudvaron. — Gabonaneműk: zab 680, tengeri 640, rozs 630, árpa 680-7. — 50 kilogrammonként.

Budapesti szurómarhavasár. Aug. 25. Felhajtott 863 darab élő borjú (közte 19 darab rugott), 16 darab növendékmarha. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 100-118 fillérig, kivételesen 120-124 fillér, középminőségű élő borjúkért 100-108 fillérig, silány és rugott borjúkért 70-86 fillérig, növendékmarháért 60 fillérig kilogrammonként levonás nélkül. Az irányzat élénk volt, elsőrendű minőségek árai 3-4 fillérrel kgként emelkedtek.

Kőbányai sertésüzlet. Augusztus 25. Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) 112-118 fillérig. Fiala nehéz (páronként 320 kgrammon feletti súlyban) 117-118 fillérig. Fiala közép (páronként 251-320 kilogramm súlyban) 123-124 fillérig. Fiala könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 126-127 fillérig. III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammig) 118-120 fillérig. Közép (páronként 240-260 kilogrammig) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig) — fillérig. Sertésalétszám: 1906 augusztus 23-ik napján volt készlet 46677 darab. 1906. augusztus 23-ik napján felhajtott — darab. 1906. augusztus 24-ik napján elszállított 473 darab. 1906. augusztus 25-ik napjára maradt készlet 46.204 darab. A hízott sertés üzletirányzata: é.é.é.

Szerkesztői-posta.

Érdeklődöknek. Lapunk tegnapi számában „A magyar ipar diadala” címen megjelent cikk Vojta Géza debreceni asztalos mesternek művészi ipari munkáját méltatta érdeme szerint s jelezhetjük azt is, hogy a város által kezelt Meszéna-alapból — a sok pályázó között — egyedül őt találta a városi tanács jutalmazhatónak, és hogy a tanács ebből az alapítványból nevezett mesternek 600 koronát ki is fizetett.

Regény-Csarnok.**A tapasztalt utitárs.**

Irta: Törös Irma.

(Folyt. és vége.)

Főnök ur! még alig hogy mozgott a vonat és a kapus nem engedett felszállni.

Most itt állok krajoár és jegy nélkül. Tessék intézkedni, hogy még ma haza mehessek, mondá az öreg arcából kikelve.

Hét kérem, hol a jegye, szólta a főnök.

Az öcsémnél . . .

Kinek hívják az öcsését? huszadik osztályban utazik? Miközben folyton kopogtatott a sügönygépen.

Éa most felhívtam a szentgyörgyi állomás főnökét, hogy kérje le a jegyet és a legközelebbi vonattal küldje vissza. Tíz óra kor haza utazhatik. Többet nem tehetek. A mi pedig a kapus dolgát illeti, helyesen járt el, miközben felöltötte a köpenyét, az öreget kitessékeltte s bezárva az iroda ajtót bement a lakására.

Az öreg belepyugodott volna a változatlan helyzetbe, de sem pénze sem szivarja nem volt.

A nánási ebédre elkelt volna erősen a vacsora is, de legjobban az a tudat bőszengett, hogy nem ihatott a kalauz által beszerzett jó házi borból. Még jó hogy nem tudta, hogy a kalauz jó fajta cuba szivarokról is gondoskodott. Talán a hideg terembe felrugta volna, maga alóla széket mérgésben. Elég ez hozzá, hogy a havi fizetését nem várja az öreg oly keservesen mint akkor a vonat érkezését várta egyedül a fűtetlen teremben három óra hosszat, míg végre a vonat megérkezett.

Most meg az volt a bökénő hogy a vissza hozott jegy nem volt érvényes ezen a vonalon, mivel a tiszalóki pénztáros sietésben más társasági vonatra adta ki a jegyet Nyiregyháza át.

Mivel a kalauznak síelni kellett nem is nézte, bátyám is csak közönyösen betette a pénztárcájába azt nézve, hogy a husz koronából jól hozott e vissza a kalauz.

Az volt az öreg szerencsése, hogy a vonatvezető főkalauz régi jó szomszédja volt, másképpen talán az öreg Bösörményben virrad fel a nagy tapasztalatával.

Ambár az öreg azt mondta, hogyha tiszszerejét fizeti akkor sem marad ott.

Ennyi élvezet után este tizenegy óra körül döcögött be a vicinális az öreggel.

A vonatvezető arra figyelmeztette az öreget, hogy ne menjen ki a főkijáraton, mert a kapussal itt is meg gyúlhat a baj, hanem menjen az épület keleti végén levő kis ajtón keresztül a városta.

Itt meg Boda darab n-kormánybiztos katonai őrsége tartóztatta le az öreget és kísérté az őrsparancsnok elé, ahol nevé, lakását a tizedes feljegyezve szabadon bocsátotta.

Bátyám és apámmal a főkijáratnál vártuk az öreget, de hiába jött meg a vonat az öreg nem volt látható, míg bátyám mindenfelé kereste, addig az öreg otból verte a kaput. Mivel nem nyitotta ki senki, az alacsony kerítésen próbált bemászni, ami sikerült is. Csak hogy lemászás közben a lába megcsuszott s beesett az udvarra, hol fel-lármázta az egész alvó lakókat, kik értesítették, hogy éppen ő elébe mentünk ki az állomáshoz.

Mivel szobája zárva volt kért egy kapu kulcsot. Kiszaladt az állomáshoz, a hol már seakit nem talált, mivel mi más uton mentünk, hogy bátyám a hajnali vonattal érte meg az öreget Bösörménybe, mikor is irtóztató lármával zárja a kaput. Nagy szuszogással s még nagyobb méreggel jött be a szobába, hol röktön vacsorához ült, a mit mindöök pirongatásával fogyasztott el. Közben, lecsapta a villát mérgesen a miért az esetet mertem nevetni és kijelentette hogy az ötven korona örökségre nem számítsak. Akkor derült ki az arca valamennyire, mikor kedvező szivarjára rá gyujthattott.

Bátyám családjával nem soká elköltözött Tisza Lókra. Azóta az öreget többször hívták, hogy látogassa meg őket.

De az öreg határozottan megírta, hogy inkább felkeresi Jerico falait (Amit ezer éve hiába keresnek) de Tisza Lókra nem megy soha!

Szőlő eladás.

Bihar Diószegh községben a kis hegyen, vasuti állomás szomszédságában fekvő 12 hold, legnagyobb részt, kitűnő karban levő, finom szőlővel beültetett tehermentes föld, emeletes, uri lakházzal, berendezéssel, mindenemű edényekkel és idei terméssel, vagy anélkül, kedvező feltételek mellett minden órában eladó — értekezhetni az eladó és megtekinthető szőlő lakházában, továbbá Debrecen Varga-utca 22. szám a tulajdonos özvegy Csúrka Jánosné házában, Végre Nagy Váradon fő utca 17. szám alatt özvegy Kreutz Ferencnénél. 434-3-1.

Roncegno déltőlban a Valsugana vasut mellett, 1 és fél órára Trientől 435 méter a tenger színe fölött.

Legerősebb arzén vasas forrás, a legjobb eredménye használva és egész évben tart. házi használatra is. Minden országban sok előkelő orvosi tekintély által ajánlva vérkeringés, női bajok, idegesség és borbajok stb. ellen. Minden gyógytárban kapható. — Elsőrangú gyógyintézet „Gram Hotel des Bains” és Parkszálloda 250 szobával és Salonnal, minden modern berendezéssel Pompás, szélétől védett fekvéssel, éghajlattal, nagy parkkal, fürdőevad ápril 15-től November 1-ig. Prospektussal és kérdőszködésre szívesen szolgál a 277-5-13 ürdőigazgatóság

„Jegenye“

gyógyfürdő

Kolozsvár-megyében,

Bánffy-Hunyad és Kolozsvár közt.

Klimatikus (Subalpin) gyógyhely.
Mórfürdők,
fenyő- és 9° Lobogó fürdők.

Javalva:

Kezdődő tüdőbetegeknek.

Scrofulóticusoknak.

ANGOLKÓROSOKNAK,

Vérzegénység — Hysteria,

Idegyengesség ellen.

386-5-3.

**Ing-Bluz
Zefirek**

méter ára most

294 x-49. **23 kr.** 1.

Bosznay J. és Társa

—el divat-áruházában—

Debrecen, Kossuth-utca 5. szám.

Szántó föld bérbeadás.

Kiskoru Knoll Nária tulajdonát képező 25 h. 736 □-öl ondódi föld (1600-8l) gazdasági épületekkel, **1906 október 1-től 1912 október 1-ig** 6 egyr. másután következő évre bérbeadó, bésleni szándékozók ajánlataikat Vámos-Károlyhoz Piac utca 32 sz. adhatják be szeptember hó 1-ig. 425-3-3.

Vámos Károly.
ideig. gyám.

Iskolás

gyermek részére: **kész fehérneműk, zsebkendők, harisnyák, paplanok, matrácok, pokrócok, flanel takarók és ágyterítők** legnagyobb választékban és legjutányosabb árakon kaphatók.

Kardos László

vászon, fehérnemű és kelengye üzletében

Debrecen, Kossuth-utca 9.

428-5-2.

Alapított 1831. évben.

Az iskolai év kezdete alkalmából ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe;

Fiu és Férfi ingek, lábravalók, harisnyák, nyakkendők, paplanok, madráczok és flanel takarók

nagy választékban.

Feltűnő olcsó szabott árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

Vászon, Dívat és Szőnyegáruház
DEBRECZEN, ROZSA-UTCA.

432-x-3

Hirdetés.

Az ev. ref. főiskolában kikertült

— kő lépcsők —

jutányos ár mellett egyenként is kapható.

Értekezetni lehet a **Kollégiumban** vagy **Kölcsey-utca 18. szám** alatt.

SZABÓ SÁNDOR

kőműves mester.

431-3-3

Villamos Színház

a szénapiacon megnyílt.

Sima, tiszta, rezgés nélküli képek.

MŰSOR:

Augusztus 24 és 25-én:

1. Az elbűvölt ház.
2. A vihar áldozata.
3. Napoleon és az őrszem.
4. A megbüntetett hálátlanság.
5. Csintalan cukrászinas.
6. Lehetetlen borotválkozás.
7. Egy szenes legény fürdője.
8. A török basa álma.
9. Automobil rabló.

Minden szombaton **közkívánatra** „Mózes élete.”

Belépő díj: Első hely 30 kr., második 20 kr., harmadik 10 kr. 404-x-3
Kezdete este 7 órától 11 ig, óránként.

Ma este 10 től 11 óráig **kizárólag** felnőtt férfiak részére előadás

A „Takarék és Hiteintézet”

részvénytársaság

Debrecen (Cs ipó-utca 4.)

Elfogad betéteket **4 1/2 %** mellett:

Könyvetétre,
Chequeszámlára.

Kölcsönöket ad alacsony kamat mellett:

Váltóra,
Kézizálogra,
Folyószámlára,
Betáblázásra.

421-x-3.

Törlesztéses kölcsönöket ad betáblázój mellett:

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, évi időtartamra.

Óvadék kölcsönöket ad:

Vállalkozóknak és tisztviselőknak öldbirtokok parcellázásokat elvállal előnyös feltételek mellett, egörzés végett

elfogad értékpapirokat: arany és Mestert neműek továbbá ékszereket **mé sékel díj ellenében.**

Értékpapirokat vesz és elad.

Idégen pénzeket és szelvényeket bevált.

Szt. Radegund, Grác mellett.

gyógyhely és vizgyógyintézet.

Főlséges vidéken 750—1500 méter magas hegyek és kiterjedt fenyvesek között, számtalan erdős sétány, kitűnő ivóvíz, euyhe edző éghajlat por nélkül. — Pavillonrendszer. — Tudományos vizgyógymód, speciális masszázsmelésztési zavaroknál, villanyozás, villanyos és szénsavas fürdők, diétakurák. — Évenként 800-an, többnyire magyarok, látogatják, nyári lakások, olcsó árak. — Grácból nyáron automobill — omnibusz. — Az orvos magyar. — Prospektust ingyen küld

Dr. Ruprich igazg. főorvos.

Globin

a legjobb és legfinomabb cziporiszitószer

A bőr puha és tartos marad.

Minden fáradtság nélkül leggyőző nyörőbb fekete fény.

Pénzkölcsön.

minden összegben, mindenkinek, kötelezvényre, váltóra, butorra, életbiztosításra, betáblázásra 3 1/2 4 és 5%-ra. Részletfizetésre. **Löhlhoffel & Berlin W. 35.** Válaszbélyeg küldendő.

347-30-13.

Sztraka-féle

Tanjin-csokoládé

kitűnő hatású kis gyermekek és felnőttek **hasmenése** ellen.

Egy doboz ára 40 fl. Kapható minden gyógyszerárban. Óvakodjunk az utánszatóktól, amelyek értékeinek. 419-4-2.

NESTLÉ

az egészséges **gyermeklisztje**

és a beteg gyermek a gyomorbetegségeket régóta bevált táplálék. Megóv a hányástól, hasmenéstől, belhurutól és elhárítja ezeket. **A gyermekápolásról** ismertető füzetet ingyen küld. **NESTLÉ** Wien I. Biberstrasse 11.

UTCZAI

lapelárusítók

felvételnek.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a 16 év óta fennálló „Kornáts” féle „Kegyelet” temetkezési intézettel Kosuth-utcán az összes tartalékaival együtt tulajdonomba vettem s azt a jövőben

Vetéssy Mihály

„Kegyelet” temetkezési intézete cég alatt tovább folytatom.

Elvállalok és személyesen rendezek bármily rangú és rendű temetkezéseket, hullának bárhova szállítását vagy áthelyezését. Berendezésem, az összes kellékeim nagyválasztéka és az ezen szakmánál is több éven át szerzett tapasztalataim reméltem engedik, hogy igyekezetem nem lesz hiába; ugyanezért kérem a nagyérdemű közönséget, hogy gyász esetel alkalmával fizető temet felkeresni méltóztassék.

Hangzatos, — a közönséget félrevezető ígéretekkel élni nem fogok — de biztosíthatom mindazokat, kiket illet, hogy elvem továbbra is a lelkiismeretesség, pontos kiszolgálás és a legolcsóbb árak számítása legyen.

Az irántam fizetve vezetői állásomban is tanúsított nagybecsű bizalmat megköszönve, — annak vállalatommal szembeni megtartásáért esedezem.

Debrecen, 1906, augusztus hó.

423-5-3

Vetéssy Mihály

Kossuth utca 19., a színházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 30 fillér, minden további szög 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szög 6 fillér.

Leveleket tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg bekezdetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

A DEBRECZENI,
Munkásokésségének
és
Kiadóhivatalának
Telefon száma
412.

Csemegé szállít
ajánlok kereskedők és magán fogyasztók részére a legolcsóbb napi ár mellett. Darvas Milcsa szállító kivittele Debrecen. Telefon 294. 427-20-2.

Kisebb fajta
képosztás hordó megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

Meszenbérbeadó birtok.

A szevesen 19 nyilas tanyai épületekkel ellátott földbirtok 1906. október 1-től kezdve haszonbérbeadó. Értekezhetni Dr. Márton Kálmán Piac utca 44 szám alatt. 397-x-1.

Tankönyveknek az összes fiú és leányiskolák részére fél áron kapható Harmathy Pál könyvkereskedésében fűvészkert u. 14. Irászerkesztésben legolcsóbban beszerezhetők. Telefon 374. 434-10-1

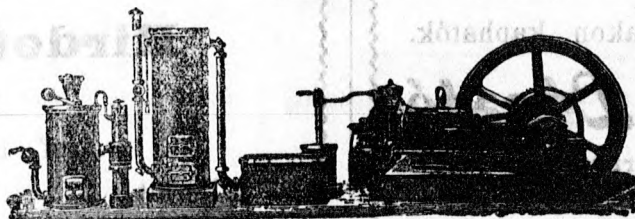
Kinek kiadó lakása van, ki lakást keres
tegyen közzé egy kishirdetést

„DEBRECZEN”-ben.

OSERS és BAUER motorgyár Budapest, Podmanicky-u. 18.

Ajánlja elsőrendűnek elismert legújabb szerkezettel szivógáz-generatoros motorait. 345-16-11.

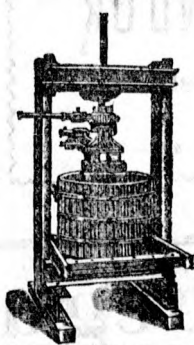
Üzemeltetés iránt és lóerőnként 1 1/2-2 1/2-fillér. Ant-racit, faszén, vagy fokszt tüzelésre egyaránt alkalmas.

Legmeszebb menő szavatosság! Első rendű referenciák. Kedvező fizetési felvételek.

Benzin Motorok és lokomobilok szolid kivitelben.

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk!

URSUS

a legtökéletesebb szabadalmazott borsajtó, felsőnyomással három ártételel. **Vasgerendaszerkezet,** legmagasabb nyomó képesség, a törköly egy darabban leemelhető; a mint vasrészekkel nem érintkezik ezáltal a bor megfeketedése kizárva. — Könnyű kezelés kevés munkaerővel,

Honi gyártmány, szőlészeti, borászati és pincészeti cikkekről, valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve. — Lőpor árusítás. 416.x-4.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

Elutaztam:

külföldi tanulmány- és bevásárlási utamra

mólruhazöveitekért.

A szövetek megérkezéséről haza érkezésem után az érdeklődő t. közönséget értesíteni fogom.

Addig ne vegyen senki.

Mivel olyan újdonságokat hozok, amelyet még Hajdumegye és Debrecen közönsége eddig nem látott, mert annak szépsége és minősége mindenkit bámulatba fog ejteni. 111-x-70.

LÓWY F. Debrecen, Piac-u. 24. sz.

A KIRAKAT SÖTÉT KÉKRE VAN FESTVE.